

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală
11 februarie 2023
Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Eseul sau răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.
- Timp de lucru: 3 ore.
- Total: 100 de puncte.
- Nu se acordă puncte din oficiu.

Se dau fragmentele:

	A.
1	<i>La circ, în Târgul Moșilor, Pe gheața unui răcitor, Trăia voios și zâmbitor Un pinguin din Labrador</i>
5	<i>Cu nume falnic și sonor.</i> <i>-Cum se numea?-Apolodor. -Și ce făcea?-Cânta la cor.</i> <i>Deci, nu era nici scamator, Nici acrobat, nici dansator; Făcea și el ce-i mai ușor: Cânta la cor. (Era tenor)</i>
10	<i>Grăsuț, curat, atrăgător În fracul lui strălucitor, Așa era Apolodor...</i>
15	<i>Dar într-o zi, Apolodor, Spre deznădejdea tuturor, A spus așa: -Sunt foarte trist! Îmi place viața de corist, Dar ce să fac? Mi-e dor, mi-e dor</i>
20	<i>De frații mei din Labrador!... O, de-aș putea un ceas măcar Să stau cu ei pe un ghețar!...</i> <i>Apoi a plâns Apolodor...</i>
	(Gellu Naum, <i>Cărțile cu Apolodor</i>)
25	B. <i>Curând, zări vârfurile brazilor înălțându-se peste acoperișul cabanei, apoi întreaga cabană și, în sfârșit, îl văzu pe bunicul ei, așezat pe băncuță, cu pipa în gură. Zbură spre el ca o săgeată și, până să apuce să-și dea seama bătrânul cine gonea spre el ca o vijelie, Heidi azvârli coșul cât colo și se agăță de gâtul ursuzului unchiaș din singurăratea munților. Era atât de copleșită, încât nu izbutea</i>

30	<p>să spună nimic altceva decât să repete întruna:</p> <p>— <i>Bunicule, bunicule, bunicule!</i></p> <p>Bătrânul tăcea, nefiind în stare să rostească o vorbă. În schimb, ochii lui, care de mulți ani nu mai știau ce-i plânsul, erau acum încărcați de lacrimi. O mângâie un timp pe Heidi, cu toată duioșia, apoi, desprinzându-se din înlănțuirea brațelor ei, își așează nepoata pe genunchi și o cercetă îndelung, cu o privire înduioșată:</p>
35	<p>— <i>Cum se face că te-ai întors?</i> spuse el într-un târziu.</p> <p><i>Sper că nu te-au gonit...</i></p>
40	<p>— <i>Oh, nu, bunicule, se grăbi să-i răspundă Heidi, nici nu te gândi la așa ceva! Toți au fost buni cu mine, dar, știi, mi-era atât de dor de tine, de Peter și de caprele noastre, încât uneori, simțeam că mă sufoc. Mi-era însă rușine să le spun, de teamă să nu-și închipuie că sunt o fetiță nerecunoscătoare. Cred că doctorul, prietenul domnului Sesemann, m-a ajutat cel mai mult să mă întorc acasă. Despre toate astea s-ar putea să scrie în scrisoarea pe care ți-am adus-o.</i></p>
45	<p>Sări de pe genunchii bunicului și, scoțând repede din coșuleț plicul și pachetul rotund lăsate de Sebastian, le așează în fața bătrânului.</p> <p>— <i>Asta e pentru tine, spuse bunicul, punând pachetul pe bancă și, după ce citi scrisoarea, o împături și o vârî în buzunar.</i></p>
50	<p>— <i>Hai nu vrei să bei un pic de lapte cu mine?</i> o întrebă el pe fetiță. <i>Ia-ți pachetul și să intrăm în casă... Acum o să ai cu ce să-ți cumperi un pat bun și îmbrăcăminte pe tot anul.</i></p>
55	<p>— <i>N-am nevoie de nimic, răspunse Heidi. Pat am, iar haine am căpătat de la Clara atât de multe, încât nu știu ce să mai fac cu ele.</i></p> <p>— <i>Nu-i nimic, spuse bunicul, o să folosești banii altă dată.</i></p> <p>Urcară împreună în podul de fîn. Deodată, Heidi se opri înmărmurită:</p>
60	<p>— <i>Ce s-a întâmplat cu patul meu, bunicule?!?</i></p> <p>— <i>L-am desfăcut... Știi, nu credeam că ai să te mai întorci, dar fii liniștită, îți pregătesc un altul, mai frumos, răspunse bunicul. Mai întâi, însă, să mergem să bem laptele.</i></p> <p>Heidi se așează pe locul ei obișnuit. Își bău laptele cu poftă, dintr-o răsuflare, apoi lăsă cana pe masă și spuse, suspinând de plăcere:</p> <p>— <i>Ah, ce lapte minunat, nu cred că există altul mai bun pe lume!...</i></p> <p style="text-align: right;">(Johanna Spyri, Heidi, fetița munților)</p>
65	<p>C.</p> <p>Cele mai plăcute amintiri din copilărie sunt cele legate de vacanțele petrecute la bunici. Pe lângă răsfaț, joacă și multe bunătăți pregătite în casă de către bunica, cei mici învață ușor mersul gospodăriei. Ei îi ajută, la început, pe bunici la treburile din gospodărie din curiozitate, iar mai apoi din plăcere. Hrănirea animalelor, dar și strânsul recoltei, toate acestea îl pot ajuta pe micuț să descopere natura. Odată munca terminată, începe distracția pe ulițele satului alături de prieteni, împreună punând la cale adevărate aventuri în natură. Alte activități sunt vopsitul pomilor cu var primăvara, de-a v-ați ascunselea, desenul pe asfalt cu creta colorată și mersul pe bicicletă sau role. De asemenea, poveștile citite sau inventate de bunici pot însămânța idei și convingeri în mintea nepoților ce îi vor ajuta să se dezvolte din punct de vedere intelectual. La țară, totul este mai simplu și se învață mai ușor. Frumos este și leagănul din lemn improvizat cu dragoste și prins cu câteva sfori groase. Niciodată nu se va putea compara cu un leagăn din parc.</p>
75	<p>La bunici, cei mici uită de tabletă, telefon sau de calculator, iar ziua trece mult mai repede în aceste vacanțe minunate.</p> <p>Petrecând timp alături de bunici, micuțul înțelege mai bine istoria familiei din care provine și totodată află că și părinții lui au fost cândva copii care făceau năzdrăvăanii. Bunicii sunt un</p>

80	<i>izvor nesecat de dragoste, răbdare și înțelepciune. Alături de bunici, copilul poate dobândi abilități ce îi vor fi de folos pe parcursul întregii vieți.</i>
81	(https://www.liloo.ro/blog/mai-petrec-copiii-astazi-vacantele-la-bunici)

SUBIECTUL I**20 de puncte**

Scrie pe foaia de examen numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Există un număr egal de litere și de sunete pentru fiecare cuvânt din seria:

- a) gheața, făcea, el, pachetul;
- b) cine, citi, plăcere, acestea;
- c) ei, săgeată, unchiaș, genunchi;
- d) ceas, tăcea, schimb, îmbrăcați.

2 puncte

2. În enunțul: „*Pat am, iar haine am căpătat atât de multe de la Clara.*”, verbul „a avea” este:

- a) verb predicativ, verb predicativ;
- b) verb auxiliar, verb predicativ;
- c) verb predicativ, verb auxiliar;
- d) verb auxiliar, verb auxiliar.

2 puncte

3. Fac parte din același câmp lexical toate cuvintele din seria:

- a) gheață, ghețar, pinguin, circ;
- b) brazilor, munților, fân, bancă;
- c) acrobat, scamator, dansator, corist;
- d) voios, zâmbitor, trist, dor.

2 puncte

Scrie pe foaia de examen răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Selectează, din primul paragraf al textului B, două verbe la timpuri diferite ale modului indicativ, precizându-le.

2 puncte

5. Transformă în propoziție simplă negativă, următoarea propoziție dezvoltată: „*Ziua trece mult mai repede în aceste vacanțe minunate.*”

2 puncte

6. Transcrie, din rândurile 2-4 ale textului A, un substantiv articulat cu articol hotărât și un substantiv articulat cu articol nehotărât.

2 puncte

7. Alcătuieste un enunț care să conțină un sfat adresat lui Apolodor folosind verbul „a fi” la forma negativă.

2 puncte

8. Construiește o propoziție în care două substantive din textul B să formeze un subiect multiplu.

2 puncte

9. Transcrie, din textul A, un enunț interogativ și unul exclamativ.

2 puncte

10. Indică formele corecte ale verbului „a crea”: creem/ creiem/ creăm, creează/ creiază/ crează.

2 puncte**SUBIECTUL al II-lea****40 de puncte**

Scrie pe foaia de examen răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Formulează câte o idee principală pentru textele A și B.

6 puncte

2. Transcrie, din primele două texte, câte un cuvânt /o structură care arată spațiul acțiunii.

6 puncte

3. Indică un cuvânt-cheie comun primelor două texte pe care să îl illustrezi cu câte o secvență semnificativă din fiecare fragment.

6 puncte

4. Ce trăsătură a bunicului reiese din textul B? Ilustrează cu un exemplu comentat din text.

5. Precizează două beneficii ale vacanțelor petrecute la bunici. Motivează răspunsul, în 50-80 de cuvinte, valorificând textul C. **6 puncte**
6. Explică, în 40-60 de cuvinte, de ce textul A este un text narativ literar, susținând argumentele prin raportare la fragmentul propus. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**40 de puncte*****Casa bunicilor este o casă cu sentimente.***

Scrie un text narativ, de 150 – 300 de cuvinte, în care relatezi o întâmplare petrecută în timpul vacanței petrecute la bunici.

În elaborarea compunerii, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **8 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **4 puncte**
- prezentarea convingătoare a personajelor; **8 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **4 puncte**
- utilizarea părților de vorbire specifice textului narativ și a unui limbaj expresiv. **4 puncte**

Vei primi 32 puncte pentru conținutul compunerii și 8 puncte pentru redactare.

Redactare - 8 puncte

- Ortografie: **2 puncte**;
- Punctuație: **2 puncte**;
- Registrul de comunicare: **2 puncte**;
- Unitatea compoziției: **1 punct**;
- Așezarea în pagină, lizibilitate: **1 punct**;

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.